TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2010. gada 29. aprīlī *

Lieta C-102/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunale di Firenze* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 20. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 13. martā, tiesvedībā

Camar Srl

pret

Presidenza del Consiglio dei Ministri.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*],

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretāre R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 11. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Camar Srl* vārdā — V. Viskardīni [*W. Viscardini*] un Dž. Donā [*G. Donà*], *avvocati*,

— Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], pārstāve, kurai palīdz P. Džentili [*P. Gentili*], *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Komisijas vārdā — L. Prete [*L. Prete*] un A. Bordess [*A. Bordes*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokātes secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par asociācijas konvencijas starp Eiropas Ekonomikas kopienu un ar šo Kopienu asociētajām Āfrikas un Madagaskaras valstīm, kas 1963. gada 20. jūlijā parakstīta Jaundē (OV 1964, 93, 1431. lpp.; turpmāk tekstā — "pirmā Jaundes konvencija"), 14. panta un par 5. protokola par banāniem, kurš pievienots ceturtajai ĀKK un EEK konvencijai, kas 1989. gada 15. decembrī parakstīta Lomē (OV 1991, L 229, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "ceturtā Lomes konvencija"), 1. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts iesniegtās prasības atlīdzināt zaudējumus ietvaros, ko *Camar Srl* (turpmāk tekstā — "*Camar*") iesniegusi pret *Presidenza del Consiglio dei Ministri* (Ministru kabineta priekšsēdētāja birojs) sakarā ar zaudējumiem, kurus šī sabiedrība apgalvo esam cietusi Kopienu tiesību pārkāpuma dēļ, ko, iespējams, ir izdarījusi *Corte suprema di cassazione* (Kasācijas tiesa).

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskie nolīgumi

3 Pirmās Jaundes konvencijas I nodaļas 1. pantā "Tirdzniecība" ir noteikts:

"Lai veicinātu tirdzniecību starp asociētajām valstīm un dalībvalstīm, nostiprinātu to ekonomiskās attiecības un asociēto valstu ekonomisko neatkarību, kā arī sniegtu ieguldījumu starptautiskās tirdzniecības attīstībā, Augstās Līgumslēdzējas puses ir vienojušās par šādiem noteikumiem attiecībā uz to savstarpējās tirdzniecības attiecībām."

4 Pirmās Jaundes konvencijas 14. pantā ir noteikts:

"Ievērojot īpašos noteikumus, kuri paredzēti šajā konvencijā, un sevišķi tos, kuri ietverti iepriekš 3. pantā, katra Līgumslēdzēja puse atturas no pasākumiem vai iekšējo nodokļu prakses, ar kuriem tiktu radīta tieša vai netieša diskriminācija starp tās precēm un līdzīgas izcelsmes citas Līgumslēdzējas puses precēm."

5 Pirmā Jaundes konvencija tika aizstāta ar asociācijas konvenciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un ar šo Kopienu asociētajām Āfrikas un Madagaskaras valstīm, kas 1969. gada 29. jūlijā parakstīta Jaundē (OV 1970, L 282, 2. lpp.; turpmāk tekstā — "otrā

Jaundes konvencija"). Tās 5. pantā, kura redakcija ir gandrīz identiska pirmās Jaundes konvencijas 14. pantam, ir noteikts:

"Ievērojot īpašos noteikumus, kuri paredzēti šajā konvencijā, katra Līgumslēdzēja puse atturas no ikviena pasākuma vai iekšējo nodokļu prakses, ar kuriem tiktu radīta tieša vai netieša diskriminācija starp savām precēm un līdzīgas izcelsmes citas Līgumslēdzējas puses precēm."

6 Otrā Jaundes konvencija tika aizstāta ar ĀKK un EEK Lomes konvenciju, kura parakstīta 1975. gada 28. februārī (OV 1976, L 25, 2. lpp.; turpmāk tekstā — "pirmā Lomes konvencija"). Pirmajai Lomes konvencijai pievienotā 6. protokola par banāniem 1. punktā ir noteikts:

"1. par banānu eksportu uz Kopienu nevienai no [Āfrikas, Karību un Klusā okeāna (ĀKK)] valstīm attiecībā uz piekļuvi tirgiem un priekšrocībām tirgū netiks radīta mazāk labvēlīga situācija nekā iepriekš vai pašreiz esošā."

7 Gandrīz identiskā redakcijā formulētajā ceturtajai Lomes konvencijai pievienotā 5. protokola par banāniem 1. pantā ir noteikts:

"Par banānu eksportu uz Kopienas tirgiem nevienai no ĀKK valstīm attiecībā uz piekļuvi šiem tradicionālajiem tirgiem un priekšrocībām šajos tirgos netiks radīta mazāk labvēlīga situācija nekā tai bija iepriekš vai ir pašreiz."

8 Otrajai ĀKK un EEK konvencijai, kura parakstīta Lomē 1979. gada 31. oktobrī (OV 1980, L 347, 140. lpp.), un trešajai ĀKK un EEK konvencijai, kura parakstīta Lomē 1984. gada 8. decembrī (OV 1986, L 86, 3. lpp.), pievienotā 4. protokola par banāniem 1. panti ir izteikti gandrīz identiskā redakcijā.

9 Saskaņā ar ĀKK un EEK Ministru padomes 1990. gada 27. februāra Lēmuma Nr. 2/90 par pārejas pasākumiem no 1990. gada 1. marta (OV L 84, 2. lpp.) 2. panta 1. punkta f) apakšpunktu un Padomes 1990. gada 5. marta Regulas (EEK) Nr. 714/90, ar ko īsteno Lēmumu Nr. 2/90 (OV L 84, 1. lpp.), 1. pantu un 2. panta otro daļu ceturtajai Lomes konvencijai pievienotais 5. protokols par banāniem bija piemērojams no 1990. gada 1. marta.

Valsts tiesiskais regulējums

10 Ar 1964. gada 9. oktobra Likumu Nr. 986/1964 (1964. gada 27. oktobra *GURI* Nr. 264) tika ieviests patēriņa nodoklis par svaigiem banāniem. Šis likums tika atcelts ar 1990. gada 29. decembra Likumu Nr. 428/1990 (1991. gada 12. janvāra *GURI* Nr. 10). Gadu laikā šī nodokļa summa ir pakāpeniski paaugstināta un tā atcelšanas laikā bija sasniegusi ITL 525 par kilogramu. Tajā laikā nepastāvēja patēriņa nodoklis tradicionāli Itālijā audzētiem augļiem.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

11 *Camar* ir divās tiesvedībās apstrīdējusi šo nodokli, kas tai ir pieprasīts sakarā ar Somālijas izcelsmes banānu importu saskaņā ar Likumu Nr. 986/1964. Šīs tiesvedības ir izbeigtas ar diviem *Corte suprema di cassazione* spriedumiem.

12 Savā nākamajā prasībā *Tribunale di Firenze* (Florences tiesa) *Camar* apgalvoja, ka *Corte suprema di cassazione*, noraidot tai iesniegtās prasības bez noteiktu prejudiciālo jautājumu uzdošanas Tiesai, esot pārkāpusi Kopienu tiesības un īpaši EKL 234. pantā paredzēto pienākumu.

13 No informācijas, kuru tiesas sēdē sniedza *Camar*, izriet, ka pamata lietā aplūkotais imports ir veikts pēc 1990. gada 1. marta. Šajā laikā banānu audzēšana Itālijā bija nenozīmīga vai pat nepastāvēja.

14 Iesniedzējtiesa norāda, ka Likuma Nr. 986/1964 un šī sprieduma 3.–8. punktā minētajos starptautiskajos nolīgumos paredzēto pienākumu saderīguma pārbaudei, vērtējot tai iesniegtās *Camar* prasības attiecībā uz atbildību pamatotību, esot pamata raksturs. Tā uzskata, ka šī pārbaude radot sarežģītus tiesību jautājumus, kuri vēl nav pilnībā atrisināti šajā jomā pastāvošajā Tiesas judikatūrā.

15 Šajos apstākļos *Tribunale di Firenze* apturēja tiesvedību un uzdeva Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai pirmās Jaundes konvencijas 14. pants nepieļauj, ka kāda dalībvalsts ievieš valsts nodokli Somālijas izcelsmes banāniem, kas faktiski netiek piemērots attiecīgās valsts izcelsmes banāniem (kuru audzēšana pilnībā nepastāv vai ir nenozīmīga) un kas nav piemērojams neviena cita veida attiecīgās valsts augļiem?

Apstiprinošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā:

2) vai [protokols par banāniem], kas pievienots tajā laikā spēkā esošajai Lomes konvencijai, nepieļauj, ka tiek iekasēts nodoklis, kas nav saderīgs ar pirmās Jaundes konvencijas 14. pantu, par Somālijas izcelsmes banānu importu Itālijā 1990. gadā, ņemot vērā gan minēto protokolu, gan līdzīgus protokolus, kas pievienoti iepriekšējām Lomes konvencijām, gan otrās Jaundes konvencijas 5. pantu?

Noliedzošas atbildes gadījumā:

3) vai ir jāatzīst, ka protokoli, kas attiecas uz banāniem un kas ir pievienoti Lomes konvencijām, liedz pēc 1976. gada 1. aprīļa paaugstināt tādu nodokli kā Itālijas patēriņa nodokli Somālijas izcelsmes banāniem neatkarīgi no konkrētām šādas paaugstināšanas sekām uz minēto banānu eksportu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

16 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai pirmās Jaundes konvencijas 14. pants nepieļauj tāda nodokļa ieviešanu kā ar Likumu Nr. 986/1964 ieviestais tādējādi, ka pat pēc Jaundes konvenciju piemērošanas izbeigšanas dalībvalsts

nedrīkst iekasēt nodokli par asociētas valsts izcelsmes banānu importu saskaņā ar šādu likumu.

17 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāpārbauda, vai minētais 14. pants nepieļauj, ka dalībvalsts šī pasākuma ieviešanas laikā uzliek nodokli atbilstoši tādam likumam kā Likums Nr. 986/1964 par Somālijas izcelsmes banānu patēriņu. Tādēļ ir jāanalizē minētā 14. panta piemērojamība, nenosakot, vai šai tiesību normai ir tieša iedarbība. Kā tas izriet no pirmā jautājuma formulējuma, iesniedzējtiesa jautā par minētā panta piemērojamību neatkarīgi no tā iespējamās tiešās iedarbības.

18 Saskaņā ar pirmās Jaundes konvencijas 14. pantu katra līgumslēdzēja puse atturas no pasākumiem un iekšējo nodokļu prakses, ar ko tiktu radīta tieša vai netieša diskriminācija starp tās precēm un līdzīgām citas līgumslēdzējas valsts izcelsmes precēm.

19 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka pamata lietā aplūkotajā laikā banānu audzēšana Itālijā bija minimāla, vai pat nepastāvēja un līdz ar to tā ir jāatstāj bez ievērības. Līdz ar to līdzīgais raksturs, ar kuru atbilstoši tā redakcijai ir pamatots pirmās Jaundes konvencijas 14. pantā minētais aizliegums, ir jāvērtē salīdzinājumā ar tipiski audzētajiem un ēšanā izmantojamajiem augļiem attiecīgajā dalībvalstī (skat. pēc analoģijas 1987. gada 7. maija spriedumu lietā 184/85 Komisija/Itālija, *Recueil*, 2013. lpp., 8. punkts).

20 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesai strīdu par EEK līguma 95. panta pirmās daļas (vēlāk — EK līguma 95. panta pirmā daļa, tagad — EKL 90. panta pirmā daļa) interpretāciju ietvaros tika lūgts spriest par banānu un citu Itālijā audzēto ēšanā izmantojamo augļu līdzīgumu. Tā nosprieda, ka šīs divas preču kategorijas nav līdzīgas EEK līguma

95. panta pirmās daļas izpratnē, jo tām ir dažādas pamatiezīmes un tās neapmierina vienas un tās pašas patērētāju vajadzības (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 9. un 10. punkts, kā arī 1987. gada 7. maija spriedumu lietā 193/95 *Cooperativa Co-Frutta*, *Recueil*, 2085. lpp., 17. un 18. punkts).

21 Tiesa ir konstatējusi, ka organoleptiskās īpašības, kā arī ūdens daudzums minēto kategoriju precēs atšķiras un ka banāni vismaz Itālijas tirgū tiek uzskatīti par īpaši barojošu pārtiku ar augstu kaloriju saturu, kas ir labi piemērota agrā bērnībā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 10. punkts).

22 *Camar* nav apstrīdējusi šo faktu vērtējumu. Savukārt tā atsaucas uz argumentiem, kuri paplašinātu pirmās Jaundes konvencijas 14. panta interpretāciju salīdzinājumā ar to, kurai, ņemot vērā iepriekš minētos spriedumus, būtu jāizriet no EKL 90. panta pirmās daļas.

23 *Camar* uzskata, ka pirmās Jaundes konvencijas 14. pants esot jāinterpretē kā tāds, ar kuru ir aizliegta ne tikai diskriminējoša nodokļu uzlikšana līdzīgām precēm, bet kā EKL 90. panta pirmās un otrās daļas noteikumu sintēze arī jebkāds netiešs nodokļu protekcionisms valsts precēm, kuras konkurē ar importētajām precēm. Tāda minētā 14. panta interpretācija, ar kuru tiktu pieņemts, ka importētajām precēm ir tās pašas īpašības kā valsts precēm, atņemtu šai tiesību normai lietderīgo iedarbību, jo pirmajā Jaundes konvencijā minētās Āfrikas valstu preces visas esot tropiskās preces, kurām esot atšķirīgas īpašības salīdzinājumā ar dalībvalstu precēm.

24 Tomēr ir jākonstatē, ka *Camar* aizstāvētā interpretācija nerod atbalstu pirmās Jaundes konvencijas 14. panta formulējumā. Šajā tiesību normā ir vienīgi paredzēts diskriminējošu nodokļu uzlikšanas līdzīgām precēm aizliegums, kurš ir izteikts līdzīgā redakcijā kā EKL 90. panta pirmā daļa. Saskaņā ar judikatūru attiecībā uz šo pēdējo tiesību

normu ir pieņemts, ka līdzīgās preces, uz kurām attiecas šis aizliegums, ir preces, kurām ir līdzīgas īpašības un kuras apmierina vienas un tās pašas patērētāju vajadzības (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 9. un 10. punkts).

25 No tā izriet, ka, ja Kopiena un ar to asociētās Āfrikas un Madagaskaras valstis būtu vēlējušās regulēt problēmu saistībā ar iekšējo nodokļu uzlikšanu precēm, kuras nav līdzīgas, bet kuras konkurē savā starpā, tā vietā, lai pieņemtu tiesību normu, kura līdzinās tikai EKL 90. panta pirmajai daļai, tās būtu pieņēmušas tiesību normu, kura līdzinātos arī EKL 90. panta otrajai daļai (skat. pēc analoģijas 1995. gada 12. decembra spriedumu lietā C-469/93 *Chiquita Italia*, *Recueil*, I-4533. lpp., 43. punkts).

26 Tādējādi ir jākonstatē, ka *Camar* aizstāvētā pirmās Jaundes konvencijas 14. panta interpretācija izrādās nesaderīga ar šī panta formulējumu.

27 Vēl ir jāpārbauda, vai saskaņā ar pirmās Jaundes konvencijas mērķi tās 14. pants, neskatoties uz tā ierobežojošo redakciju, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas arī uz tādiem iekšējiem nodokļu pasākumiem, kas ir līdzīgi EKL 90. panta otrajā daļā aizliegtajiem pasākumiem.

28 Šajā sakarā, pirmkārt, ir jākonstatē, ka, lai nodrošinātu tā lietderīgo ietekmi, pretēji tam, ko apgalvo *Camar*, nav nepieciešama pirmās Jaundes konvencijas 14. panta interpretācija, kura pārsniegtu tā redakciju.

29 No vienas puses, jēdziens "līdzīgas preces" ir jāinterpretē nevis kā tāds, ar kuru tiktu prasīts, lai preces būtu identiskas, bet tikai kā tāds, ar kuru, kā tas tika atgādināts šī

sprieduma 20. punktā, tiek nošķirtas preces, kurām ir atšķirīgas pazīmes un kuras neapmierina vienas un tās pašas patērētāju vajadzības. No tā izriet, ka pat tipiskas tropiskās preces netiks vispārējā veidā uzskatītas par tādām, kuras nav līdzīgas dalībvalstu izcelsmes precēm.

30 No otras puses, pirmās Jaundes konvencijas 14. pants atbilstoši tā redakcijai attiecas uz līgumslēdzēju pušu izcelsmes precēm kopumā, nevis tikai uz tropiskajām precēm.

31 Otrkārt, raugoties plašāk, ir jākonstatē, ka nebūtu pieņemama tāda pirmās Jaundes konvencijas 14. panta interpretācija, ar kuru tam tiktu piešķirta piemērojamība, kas ietvertu arī tādu iekšējo nodokļu pasākumu, kādi minēti EKL 90. panta otrajā daļā, aizliegumu. Patiesībā šīs divas tiesību normas pamato atšķirīgi mērķi tā, ka tās nav pielīdzināmas ar interpretācijas palīdzību.

32 No Tiesas judikatūras izriet, ka EKL 90. panta mērķis ir nodrošināt preču brīvi apriti starp dalībvalstīm parastos konkurences apstākļos, izslēdzot ikvienas formas protekcionismu, kuru varētu radīt diskriminējoša iekšējo nodokļu uzlikšanas piemērošana citu dalībvalstu izcelsmes precēm, un iekšējo nodokļu uzlikšanas pilnīgas neitralitātes nodrošināšana attiecībā uz konkurenci starp valsts un importētajām precēm (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 7. punkts).

33 Tāpat, interpretējot šo tiesību normu, ir jāņem vērā Līguma mērķi, kuri noteikti EKL 2., 3. un 14. pantā, tostarp, pirmkārt, iekšēja tirgus nodibināšanu, kurā būtu nodrošināta personu brīva pārvietošanās un preču, pakalpojumu un kapitāla brīva aprite (šajā ziņā skat. 1988. gada 25. februāra spriedumu lietā 299/86 *Drexl*, *Recueil*, 1213. lpp., 24. punkts).

34 Tomēr jāsecina, ka šie EKL 90. panta apakšmērķi nav iekļauti pirmajā Jaundes konvencijā. Saskaņā ar tās 1. pantu, kurš tāpat kā tās 14. pants ir ietverts I nodaļā ar nosaukumu "Tirdzniecība", šīs konvencijas mērķis ir veicināt tirdzniecības darījumu paplašināšanos starp asociētajām valstīm un dalībvalstīm, stiprināt to ekonomiskās attiecības un asociēto valstu neatkarību, kā arī sniegtu ieguldījumu starptautiskās tirdzniecības attīstībā.

35 Secinājumu, ka pirmās Jaundes konvencijas mērķis neprasa piemērot tādu tās 14. panta interpretāciju, kura pārsniegtu tā redakciju, kas šai tiesību normai piešķirtu tādu pašu piemērojamību kā EKL 90. panta otrajai daļai, apstiprina Tiesas sniegtā interpretācija par gandrīz identiskām tiesību normām 14. pantam strīdos par nolīgumiem, kuru mērķis ir ieviest brīvās tirdzniecības noteikumus. Tiesa uzskatīja, ka šīs ir tiesību normas, ar kurām līgumslēdzējām pusēm ir noteikts diskriminācijas nodokļu jomā aizliegums, kurš ir atkarīgs tikai no līdzīgu īpašību konstatējuma precēm, uz kurām attiecas noteikta nodokļu uzlikšanas kārtība (skat. 1982. gada 26. oktobra spriedumu lietā 104/81 *Kupferberg*, *Recueil*, 3641. lpp., 26. punkts, kā arī 1997. gada 17. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-114/95 un C-115/95 *Texaco* un *Olieselskabet Danmark*, *Recueil*, I-4263. lpp., 31. punkts).

36 Turklāt Tiesa ir skaidri nospriedusi, ka brīvas tirdzniecības nolīguma tiesību normas, kura ir līdzīga pirmās Jaundes konvencijas 14. pantam, piemērojamība nozīmē tikai aizliegumu uzlikt diskriminējošu nodokli līdzīgām precēm. Attiecībā uz nolīguma starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Portugāles Republiku, kurš ir parakstīts Briselē 1972. gada 22. jūlijā, kurš Kopienas vārdā ir noslēgts un apstiprināts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2844/72 (OV L 301, 164. lpp.), 21. panta pirmo daļu Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Kupferberg* 42. punktā ir nolēmusi, ka tas, ka dalībvalsts attiecīgo trešo valstu izcelsmes precēm nepiemēro noteiktām ražotāju grupām vai preču veidiem paredzētu nodokļu samazināšanu, nav diskriminācija minētā 21. panta izpratnē, ja attiecīgās dalībvalsts tirgū nav nevienas līdzīgas preces, attiecībā uz kuru tiktu piemērota šī samazināšana.

37 Tātad ir jāsecina, ka pirmās Jaundes konvencijas 14. pantā noteiktais aizliegums saskaņā ar tā redakciju attiecas tikai uz diskriminējošu nodokļu uzlikšanu līdzīgām precēm un līdz ar to neattiecas uz precēm, kuras nav līdzīgas, bet konkurē savā starpā.

38 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz pirmo uzdoto jautājumu jāatbild tā, ka pirmās Jaundes konvencijas 14. pantam nav pretrunā tāda nodokļu uzlikšana Somālijas izcelsmes banāniem kā tā, kura ieviesta ar Likumu Nr. 986/1964.

39 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par trešo jautājumu

40 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai tas, ka valsts tiesa ir piemēro "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulu, kura ir ietverta Lomes konvencijām pievienotajos protokolos par banāniem, nozīmē, ka ir iepriekš jāveic tādas nodokļu paaugstināšanas, kādu ievieš Likums Nr. 986/1964, konkrēto seku pārbaude, lai noteiktu to saderīgumu ar minēto klauzulu.

41 Tā kā iesniedzējtiesa nav precizējusi Lomes konvenciju, uz kuru tā vēlas atsaukties, vispirms, ņemot vērā apstākļus pamata lietā, ir jānoskaidro, kura no četrām Lomes konvencijām ir jāapskata. Šajā sakarā no *Camar* tiesas sēdē sniegtās informācijas izriet, ka imports, kurš ir pamats strīdīgajai nodokļu iekasēšanai šajā lietā, tika

veikts pēc 1990. gada 1. marta. Tā kā saskaņā ar Lēmuma Nr. 2/90 2. panta 1. punkta f) apakšpunktu un Regulas Nr. 714/90 1. pantu un 2. panta otro daļu no 1990. gada 1. marta ir piemērojams ceturtajai Lomes konvencijai pievienotais 5. protokols par banāniem, ir jāatsaucas uz šo pēdējo konvenciju.

42 Minētā protokola 1. pantam ir "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulas forma. Citiem vārdiem sakot, šīs tiesību normas nolūks ir nodrošināt ĀKK valstu izcelsmes banāniem piekļuvi to tradicionālajiem tirgiem apstākļos un saskaņā ar noteikumiem, kuri nav mazāk labvēlīgi kā tie, kas pastāvēja pirms tās stāšanās spēkā. Tomēr šī piekļuves nodrošināšana ĀKK valstu izcelsmes banāniem attiecas tikai uz importa apjomu laikā, kad stājās spēkā minētā tiesību norma (iepriekš minētais spriedums lietā *Chiquita Italia*, 59. punkts).

43 Visās pirmajās trīs Lomes konvencijās bija "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzula, kura bija izteikta līdzīgā redakcijā kā ceturtajai Lomes konvencijai pievienotā 5. protokola par banāniem 1. pants (iepriekš minētais spriedums lietā *Chiquita Italia*, 62. punkts). Tā kā pirmā Lomes konvencijas stājās spēkā 1976. gada 1. aprīlī, šis datums ir atsauces punkts "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulas piemērošanai (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Chiquita Italia*, 63. punkts).

44 Līdz ar to iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, vai pamata lietā aplūkotais imports attiecās uz banāniem, kuri importēti nepārsniedzot importa apjomu laikā, kad spēkā stājās pirmā Lomes konvencija, — no 1976. gada 1. aprīļa.

45 Runājot precīzāk par iesniedzējtiesas jautājumu par veicamo pārbaudi, lai novērtētu tādas nodokļa paaugstināšanas kā pamata lietā aplūkotā saderīgumu ar "atturēšanās

no jebkādas darbības" klauzulu, kura ietverta ceturtajai Lomes konvencijai pievienotā 5. protokola par banāniem 1. pantā, ir jākonstatē, ka šāda paaugstināšana rada attiecīgo banānu cenas celšanos un tādējādi apgrūtina to noietu attiecīgajā tirgū (iepriekš minētais spriedums lietā *Chiquita Italia*, 60. punkts). Līdz ar to tādas paaugstināšanas pārbaudei no šīs "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulas skatu punkta parasti nav vajadzīga šādas paaugstināšanas konkrēto seku uz importu pārbaude.

46 Tomēr, runājot par lietas dalībnieku apspriesto gadījumu, kad šāda paaugstināšana tikai pielāgo tādu nodokli kā ar Likumu Nr. 986/1964 ieviestais inflācijai, jāsecina, ka "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulas mērķis ir izvairīties no tā, ka banānu eksportam attiecībā uz piekļuvi to tradicionālajiem tirgiem un to priekšrocībām šajos tirgos būtu radīta mazāk labvēlīga situācija nekā iepriekš (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Chiquita Italia*, 63. punkts), tādēļ tā attiecas uz reālo situāciju minētajos tirgos.

47 Tādējādi tāda nodokļu paaugstināšana kā pamata lietā aplūkotā, ciktāl ar to šis nodoklis tiek tikai pielāgots inflācijai, lai saglabātu reālos nodokļus nemainīgā līmenī, nav pretrunā ceturtajai Lomes konvencijai pievienotā 5. protokola par banāniem 1. pantam.

48 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo uzdoto jautājumu ir jāatbild tā, ka valsts tiesai nav pienākuma pārbaudīt tāda ievedmuitas nodokļa paaugstināšanas konkrētās sekas uz Somālijas izcelsmes banānu importu kā tas, kurš ieviests ar pamata lietā aplūkoto tiesisko regulējumu attiecībā uz situāciju pirms 1976. gada 1. aprīļa, lai novērtētu šīs paaugstināšanas saderīgumu ar ceturtajai Lomes konvencijai pievienotā 5. protokola par banāniem 1. pantā esošo "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulu. Tomēr

tāda nodokļa paaugstināšana, ar kuru tas tiek pielāgots inflācijai, nav pretrunā šai klauzulai.

Par tiesāšanās izdevumiem

49 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) asociācijas konvencijas starp Eiropas Ekonomikas kopienu un ar šo Kopienu asociētajām Āfrikas un Madagaskaras valstīm, kura 1963. gada 20. jūlijā parakstīta Jaundē, 14. pantam nav pretrunā tāda nodokļu uzlikšana Somālijas izcelsmes banāniem kā tā, kura ieviesta ar 1964. gada 9. oktobra Likumu Nr. 986/1964;

2) valsts tiesai nav pienākuma pārbaudīt tāda ievedmuitas nodokļa paaugstināšanas konkrētās sekas uz Somālijas izcelsmes banānu importu kā tas, kurš ieviests ar pamata lietā aplūkoto tiesisko regulējumu attiecībā uz situāciju pirms 1976. gada 1. aprīļa, lai novērtētu šīs paaugstināšanas saderīgumu ar ceturtajai ĀKK un EEK konvencijai, kura 1989. gada 15. decembrī parakstīta

Lomē, pievienotā 5. protokola par banāniem 1. pantā esošo "atturēšanās no jebkādas darbības" klauzulu. Tomēr tāda nodokļa paaugstināšana, ar kuru tas tiek pielāgots inflācijai, nav pretrunā šai klauzulai.

[Paraksti]